

အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ညီလာခံနှင့် ဗဟိုအဆင့် လူထုကျန်းမာရေး
စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းဆန်းစစ် ဆွေးနွေးပွဲ (၂၀၁၈)၌
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် (အချက်အလက်များသိရှိရန်
မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်မူကြမ်း)

MICC-II, နေပြည်တော်။

(၁၆-၉-၂၀၁၉)

- အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများညီလာခံနှင့် ဗဟိုအဆင့်လူထုကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းဆန်းစစ်ဆွေးနွေးပွဲ (၂၀၁၈) ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာကြသူများအားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သခဲ့ပါကြောင်း၊
- ယနေ့ အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကျန်းမာရေး၊ အားကစားနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် အားကစားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးတို့၏ အခန်းကဏ္ဍသည် မိမိတို့ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာနမှ ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများတွင် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့်သူများ ဖြစ်ကြပါကြောင်း၊ ဤအဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် လွှတ်တော်ထဲတွင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုဆွေးနွေးကြ မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ယခုညီလာခံကြီးသည် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း အလွှာပေါင်းစုံပါဝင် ကျင်းပသည့် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ညီလာခံကြီးတစ်ခုဖြစ်ပြီး အခြေခံ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ဤအခွင့်အရေးကြီးကို အရယူပြီး အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ၏ လုပ်ငန်းနယ်ပယ် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် လွတ်လပ်ပွင့်လင်းစွာ တင်ပြစေလိုပါကြောင်း၊

- နိုင်ငံတစ်ဝန်း ကျေးလက်ဒေသအောက်ခြေအထိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလွှမ်းခြုံနိုင်ရေး၊ ရောဂါကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေး၊ ရောဂါရှာဖွေကုသရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့ ပါဝင်သော ပြီးပြည့်စုံသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရေးတို့အတွက် ဝန်ကြီးဌာနမှ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ပညာရှင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာန၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ အောင်မြင်စေရေး၊ (၂၀၃၀) ခုနှစ်တွင် လူတိုင်းလက်လှမ်းမီ လွှမ်းခြုံနိုင်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု (Universal Health Coverage) ရရှိရေးတို့အတွက် အားလုံးမှ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ပညာရှင်များသည် လက်တွေ့မြေပြင်၌ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်ကြသဖြင့် ၎င်းပညာရှင်များ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အကြံဉာဏ်များရယူ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ပညာရှင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမိုမြင့်မားလာမှသာ ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကဏ္ဍလုပ်ငန်းများလည်း ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေပြီး ပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုပီပြင်အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ အောင်မြင်ရန်အတွက် အဓိကအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ပိုမိုမြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ ပညာရပ်ပိုင်းနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင် ရည်မြင့်မားစေရန်အတွက် Mobile Tablet (၁၂,၀၀၀) ခန့်ကို ဖြန့်ဝေပေးခဲ့ပြီး (၁၄,၀၀၀) ခန့်ကို ထပ်မံ၍ ဖြန့်ဝေသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အဆိုပါ Mobile Tablet များကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုပြီး ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်းငယ်များကိုလည်း ပိုမိုပြုလုပ်စေလိုပါကြောင်း၊

- ထိုသို့ စွမ်းဆောင်ရည်များ တိုးမြှင့်စေရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမို အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရေးတို့အတွက် ယခုညီလာခံကြီးတွင် အခြေခံ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များမှ ပွင့်လင်းစွာ တင်ပြအကြံပေး ဆွေးနွေး ကြစေလိုပါကြောင်း၊ အခြေခံကျန်းမာရေးပညာရှင်များ၏ အသံနှင့် အဘော်ကို သိရှိကြားနာလိုပါကြောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများမှ လည်း အဆိုပါ အကြံပြုဆွေးနွေးချက်များကို အလေးအနက်ထား စဉ်းစား ဤ ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမည်များနှင့် အဆင့်လိုက်၊ အပိုင်းလိုက်၊ ကဏ္ဍ လိုက် ဆောင်ရွက်ရမည်များကို ဖြည့်ဆည်း ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးသွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းများအောင်မြင်စေရေးအတွက် လုပ်ငန်းများကို စူးစိုက်ဆောင်ရွက်မှု၊ ပညာရှင်ပီသမှု၊ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝမှု၊ ခံယူချက် သဘောထားကောင်းမွန်မှုနှင့် အသင်းအဖွဲ့ စိတ်ဓာတ်မြင့်မားအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ဗဟိုအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်တို့မှ ပံ့ပိုးမှု၊ မြို့နယ်နှင့် တိုက်နယ်အဆင့် တာဝန်ရှိသူများမှ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ယခုညီလာခံတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်းမှ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင် များ ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးတင်ပြခြင်းဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အချင်းချင်း အတွေ့အကြုံနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖလှယ်ရယူနိုင် မည်ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊
- လုပ်ငန်းများ ပီပြင်အောင်မြင်စေရေးအတွက် ကျန်းမာရေးသတင်းအချက် အလက်စနစ် ကောင်းမွန်ရန် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- မြို့နယ်အသီးသီးမှ သတင်းအချက်အလက်များ အဆင့်ဆင့်ပေးပို့လာမှုကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အသီးသီးမှ တာဝန်ရှိသူများက ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာရှုထောင့်မှ သုံးသပ် (analysis) ပြီး တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးများအနေဖြင့် (၃)လတစ်ကြိမ် မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် များ၏ အခြေအနေကို ပြန်လည်အကြောင်းကြားခြင်း (feedback)၊

အဆင့်ဆင့် သတင်းပေးပို့မှုအပေါ် လက်တွေ့မြေပြင်၌ မြို့နယ်များ၏ အခြေအနေကို သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျန်းမာရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ခိုင်မာအားကောင်းနေပြီး လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို ချက်ချင်းတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက် (response) နိုင်ရန် သတင်းအချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို checklist များ အသုံးပြု၍ စောင့်ကြည့်ဆန်းစစ်မှု (monitoring) ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- မိမိဝန်ကြီးဌာနကို စတင်တာဝန်ယူခဲ့သည့် အချိန်တွင် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ ဖြည့်စွက်ရသည့် စာရင်းဇယားများကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ အရေအတွက်သိသာစွာ လျော့နည်းစေရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ ကျန်းမာရေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ ဖြည့်စွက်ရသည့် စာရင်းဇယားများလျော့နည်းစေရေးအတွက် ထပ်မံစိစစ်၍ လိုအပ်သလို မွမ်းမံကာ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကူးစက်ရောဂါနှင့် မကူးစက်တတ်သော ရောဂါများအတွက် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည့် surveillance system သည် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် မည်မျှကောင်းမွန်သည်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေလိုပါကြောင်း၊
- ထို့အပြင် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း မဖြစ်မနေ အဓိကလုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် သာမန်လုပ်ငန်းတာဝန် ဝတ္တရားများကို သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ယခုထက် ပိုမိုလျင်မြန်ထိရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် လာမည့် (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှ စတင်၍ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ဦးစီးဌာနမှူးများနှင့် ဆေးရုံအုပ်ကြီးများအား တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမိုပေးအပ်သွားမည် (delegation of

authority) ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဗဟိုမှ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြုစုထုတ်ဝေပေးရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာငွေ၊ နိုင်ငံတကာ ထောက်ပံ့ငွေနှင့် ချေးငွေများကို ယခုထက် ပိုမိုအကျိုးရှိ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေးအတွက် ဝန်ကြီးဌာနတွင် အဖွဲ့များဖွဲ့စည်း၍ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် (၂၀၁၆) ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ ယနေ့အထိ လက်ထောက်ဆရာဝန် (၄,၇၁၁)ဦး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကြီးကြပ် - ၂ (၃,၀၀၀) ဦး၊ လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူး (၃၈၁) ဦး၊ သူနာပြု (၅,၆၈၁)ဦးနှင့် သားဖွားဆရာမ (၃,၈၄၄) ဦးအပါအဝင် ဝန်ထမ်း (၂၇,၁၃၇) ဦး အသစ်ခန့်အပ်ထားခဲ့ပြီး၊ နောင်နှစ်တွင်လည်း ဝန်ထမ်းအသစ်များ ထပ်မံခန့်အပ်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ပုဂ္ဂလိက အကူသူနာပြု သင်တန်းကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အဆိုပါဝန်ထမ်းများ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်မားရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း စီမံချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- ဒေသန္တရကျန်းမာရေးဌာန၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ဌာနခွဲများ၊ မိခင်နှင့်ကလေး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဌာနများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်မှုများ၊ လိုအပ်ချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်၍ ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအတွက် အစိုးရသစ်လက်ထက်တွင် ဘဏ္ဍာငွေ (၂၀၁၆-၂၀၁၇) ငွေကျပ်သန်းပေါင်း (၇)သိန်းကျော်၊ (၂၀၁၇-၂၀၁၈) တွင် ငွေကျပ်သန်းပေါင်း (၈)သိန်းကျော်နှင့် (၂၀၁၈-၂၀၁၉)တွင် ငွေကျပ်သန်းပေါင်း (၉.၆)သန်းကျော်နှင့် (၂၀၁၉-၂၀၂၀)တွင် ငွေကျပ်သန်းပေါင်း (၁.၁၇)သန်းကျော်ထိ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပါကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ ခွဲဝေပေးထားသည့် ဘဏ္ဍာငွေများကို မိမိတို့ အလေအလွင့်မရှိအကျိုးရှိစွာ သုံးစွဲရမည့် တာဝန်သည် အဓိကတာဝန်ပင် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များတွင် လူထုကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်း ဆန်းစစ်ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပရာတွင် အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းပညာရှင်များကို ပိုမိုပါဝင်တက်ရောက် ဆွေးနွေးစေလိုပါကြောင်း၊
- လူထုကျန်းမာရေးလုပ်သားများနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းငှက်ဖျားလုပ်သားများ ကို အကျိုးရှိထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးကိုလည်း ယခုညီလာခံတွင် ဝိုင်းဝန်း အကြံပြု ဆွေးနွေးကြစေလိုပါကြောင်း၊
- ယခုညီလာခံတွင် ပြတ်ပြတ်သားသား၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးစေလိုပြီး ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး မည်သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များမှ အကြံဉာဏ်များ ပေးစေလိုပါ ကြောင်း၊
- ပြည်သူလူထု ကျန်းမာရေးအသိပညာ တိုးတက်လာစေရန်အတွက် တိုင်း ဒေသကြီး/ပြည်နယ်များတွင် အခြေခံကျန်းမာရေးပညာရှင်များမှ ကျန်းမာရေး စကားဝိုင်းများ ပြုလုပ်ပေးစေလိုပါကြောင်း၊ ဗဟိုမှ တာဝန်ရှိသူများက လည်း ဆွေးနွေးချက်များကို သေချာစွာ မှတ်သားခြင်း၊ သတင်းအချက် အလက်များ ပြည့်စုံစွာရရှိအောင် ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်း၊ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း၊ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ဌာနနှင့် တာဝန်ရှိသူများ သတ်မှတ်ခြင်း၊ အလုပ်တာဝန်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းများ ပိုမိုပီပြင်အောင်မြင်စေရေး၊ ဝန်ထမ်းများ လုပ်ငန်းခွင် အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်မားရေး တို့အတွက် အားလုံးဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။